
'GENİŞ KARADENİZ BÖLGESİ: MEVCUT DURUM VE GELECEĞE YÖNELİK ÖNGÖRÜLER'

21.04.2017

Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Romanya Büyükelçiliği işbirliğinde Romanya Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Sayın George Ciambayı ile Romanyanın Ankara Büyükelçisi ve delegasyonunu 21 Nisanda ağırlamıştır.

Romanyalı üst düzey diplomatlar, Türk akademisyenler ve AVİM çalışanları Geniş Karadeniz Bölgesi: Mevcut Durum ve Geleceğe Yönelik Öngörüler başlıklı bir yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirmiştir. Katılımcılar Karadeniz bölgesindeki güvenlik ve ekonomiye ilişkin konuları tartışmışlardır. Bu bakımdan, son birkaç yılda Karadeniz bölgesindeki ekonomik bütünleşme hedeflerinin yerini güvenlik konularının aldığına şahit olunduğu ifade edilmiştir. Aynı zamanda, katılımcılar Karadenizle ilgilenen tüm tarafları bir araya getirmeyi amaçlayan, bölgesel bir proje olan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün (KEİ) amaçlandığı gibi işlevsel olmadığı konusunda hem fikir olmuşlar ve Örgüt'ün neden düzgün bir şekilde işlemediğini incelemişlerdir.

Katılımcılar, Karadeniz bölgesinde değişen güvenlik ortamından kaynaklanan zorluklar ile bölge ve ötesindeki konvansiyonel ve konvansiyonel olmayan güvenlik tehditlerine değinmişlerdir. Karadenizdeki çevre kirliliği ve siber güvenlik tehditleri göz ardı edilmemesi gereken sorunlar arasında sayılmıştır.

Bazı katılımcılar tarafından işbirliği ve -diğer aktörleri kışkırtmayacak şekilde- savunma politikalarının benimsenmesi yoluyla dengenin korunması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, NATO şemsiyesi altında gerçekleştirilen tatbikatlar ve NATOnun Güney Doğu kanadının güvenliği için diğer ülkelerle birlikte Romanya ve Türkiye'nin üstlendiği başarılı güvenlik rolleri ve taahhütler olumlu karşılanmıştır.

Toplantıda, ayrıca, rekabetçi bir ortamdan ziyade işbirliğine dayalı bir yaklaşımın daha faydalı sonuçları olacağı hatırlatılarak, güvenlik alanının dışında ekonomi alanında da daha geniş bir işbirliği ihtiyacı vurgulanmıştır.

Son olarak, Türk Boğazlarıyla ilgili kuralları belirleyen Montrö Sözleşmesi, Karadeniz ve ötesindeki tüm ilgili aktörlerin beraberce verdikleri tavizlerin önemli bir sonucu olarak yorumlanmıştır. Her ne kadar Karadeniz bölgesinde yaşanan son gelişmeler mevcut düzeni sınımışsa da, Sözleşmenin ortaya koyduğu hukuki temelin tüm bölgede dengeleyici ve istikrar sağlayıcı bir rol oynadığı katılımcılar tarafından kabul edilmiştir. Montrö Sözleşmesi, Karadenizi dünyanın diğer bölgelerindeki istikrarsızlıklar ve çatışmalardan başarıyla uzak tutan bir antlaşma olarak tanımlanmıştır.

Karadenize kıyıdaş devletler dışında bölge dışındaki aktörler tarafından da önem atfedildiği düşünülecek olursa, yukarıda bahsi geçen tüm meseleler Karadeniz bölgesini pek çok aktörün ve

bölgesel projenin odağı haline getirmektedir. Geniş Karadeniz Bölgesi kavramı farklı politika tercihleri olan çeşitli aktörleri dahil ettiği için, bu bölge; Orta Doğu, Kafkasya, Hazar ve Avrupa gibi diğer bölgeleri birbirine bağlayan küresel bir role sahiptir. Bölge aynı zamanda küresel güneyi kuzeye, batıyı da doğuya bağlayan aktarma (transit) koridorlarını barındırmaktadır.

Yuvarlak masa toplantısının kapanışında yapılan yorumlar; ikinci yol (second-track) diplomasının oluşturulmamış olmasına, Karadenize kıyıdaş devletlerin akademisyenleri arasında işbirliğini teşvik edecek bir platformun olmayışına ve KEİnin iyi işlemesini engelleyen sorunlara odaklanılması ve Karadeniz bölgesinin potansiyelinin ortaya çıkarılması için bu sorunların üstesinden gelinmesi gerektiğine değinilmiştir.

Kaynak/Source: